

ми чергували розумові заняття із заняттями зі складання мелодій, а іноді – пісень), малювання, креслення.

Отже, дослідження показало, ефективність покращення уваги молодших учнів підвищується за рахунок збільшення обсягу наочної музично-образної інформації, яка поєднується з особистісним життєвим досвідом учнів, залученням їх до участі у різних видах творчої діяльності. Увага стає стабільною коли є ілюстративний матеріал, а також, коли зміст уроків має виражену спрямованість на поглиблене розуміння почуттів у музичному мистецтві як цілісного смислового та художньо-образного утворення. Зазначимо, що при цьому до всіх уроків обов'язковими складовими стають: музично-ритмічні вправи, спів, відображення музики в рухах, інсценування, виконання творчих завдань, музично-дидактичних ігор.

Список використаних джерел:

1. Тарасов Г. С. Психологические особенности музыкального обучения младших школьников / Г. С. Тарасов // Музыка в школе. – 1988. – № 2. – С. 80.
2. Музыкальное восприятие как предмет комплексного исследования: сб. ст. / сост. А. Г. Костюк. – К.: Музична Україна, 1986. – 126 с.
3. Назайкинский Е. О. О психологии музыкального восприятия / Е. О. Назайкинский. – М.: Музыка, 1972. – 384 с.

Кухмай Н.В.

*учитель початкових класів,
спеціаліст вищої категорії, учитель-методист,
заступник директора гімназії № 153 імені О.С. Пушкіна м. Києва*

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ ДО НАВЧАННЯ. ФОРМУВАННЯ ОСНОВ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Державний стандарт початкової загальної освіти ґрунтується на засадах особистісно зорієнтованого і компетентісного підходів. Протягом навчання у початковій школі учні повинні оволодіти ключовими компетентностями, які передбачають їх особистісно-соціальний та інтелектуальний розвиток, формуються на міжпредметній основі та є інтегрованим результатом предметних і міжпредметних компетенцій [1; 2]. Відтепер в Україні, як і в інших країнах Європи працює трьохрівнева модель системи освітніх компетенцій:

- ключові (в початковій школі це перш за все вміння вчитися)
- загальнопредметні (стосуються кола предметів, пов'язаних між собою)
- предметні (формуються під час вивчення окремих навчальних предметів)

Компетентісний підхід висуває на перше місце не інформованість учня, а здатність до організації своєї діяльності (навчання). Як стверджує Хуторський А.В., освітні компетенції зумовлені особистісно-діяльнісним підходом до освіти, тому що належать виключно до особистості учня і виявляються, а

також перевіряються лише в процесі виконання ним певним способом дій [2]. Окрім знань, вмінь, навичок важливим стає досвід учня, його особисте ставлення до діяльності та здатність застосовувати набутий досвід на практиці, в тому числі і в нових ситуаціях. Призначення застосування компетентнісного підходу – занурити учнів у розв’язання «життєвої» задачі, сформувати вміння ефективно діяти в різних ситуаціях. Сьогодні перед школою постає завдання – не просто дати учням певні знання й уміння, а сформувати таку людину, яка здатна творчо мислити, приймати рішення й адаптуватися за умов життя, яке постійно змінюється. Сучасна педагогіка називає два шляхи практичної реалізації компетентнісного підходу до навчання молодших школярів: через впровадження компетентнісно-зорієнтованих завдань та через сучасні технології навчання, які формують вміння учня ефективно діяти в різних ситуаціях (технології розвитку критичного мислення, ігрові технології, проектні технології тощо). Технології, які сприяють формуванню суб’єктності учня під час навчання, широко висвітлено в педагогічних виданнях. Тому в даній статті зупинемось на питанні впровадження компетентнісно-зорієнтованих завдань у навчально-виховному процесі. Компетентнісно-зорієнтовані завдання базуються на знаннях, уміннях, навичках, але їх основне призначення – занурити учнів у розв’язання «життєвої» задачі.

Що є основними ознаками компетентнісно-зорієнтованого завдання?

1. Компетентнісно-зорієнтоване завдання обов’язково діяльнісне.
2. Моделює життєву ситуацію.
3. Будується на актуальному для учня матеріалі.
4. Має відповідну структуру [3].

Структура компетентнісно-зорієнтованого завдання:

Дві складові компетентнісно-зорієнтованого завдання, із зазначених вище, повинні бути завжди: це стимул та формулювання задачі, а дві інші – за необхідністю: це джерело інформації та інструмент для перевірки.

Розглянемо структуру на прикладах компетентнісно-зорієнтованих завдань.

Завдання з математики для 3 класу

Ти хочеш допомогти мамі приготувати вівсяне печиво. Скільки склянок або ложок борошна, цукру, вівсяних пластівців та масла потрібно використати? Скористайся переліком інгредієнтів та таблицею

«Співвідношення ваги і обсягу продуктів», добери необхідний обсяг продуктів, використовуючи у якості міри склянку або ложки.

Інгредієнти:

Вівсяні пластівці – 160 г, борошно пшеничне – 155 г, цукор -150 г, яйце -1 шт., мед – 30 г, масло вершкове – 100 г, кориця – 2 г, розпушувач тіста- 3 г, сіль - 2 г.

Співвідношення ваги і обсягу продуктів

<i>Продукти</i>	<i>в склянці</i>	<i>в столовій ложці</i>	<i>в чайній ложці</i>
<i>Масло вершкове розтоплене</i>	<i>185г</i>	<i>20г</i>	<i>5г</i>
<i>Пластівці вівсяні</i>	<i>80г</i>	<i>14г</i>	<i>4г</i>
<i>Цукор</i>	<i>180г</i>	<i>25г</i>	<i>8г</i>
<i>Борошно пшеничне</i>	<i>130г</i>	<i>25</i>	<i>8г</i>

Дай відповідь, доповнюючи речення числами, вкажи одиниці виміру (склянка, столова ложка або чайна ложка).

Для приготування вівсяного печива я візьму борошна, цукру, вівсяних пластівців тамасла.

Як бачимо, дане завдання має відповідну структуру та складається із

- стимула (*Ти хочеш допомогти мамі приготувати вівсяне печиво.*), який мотивує на виконання завдання, моделює життєву ситуацію, короткий, не відволікає від самого завдання;

- сформульованого завдання (*Скільки склянок або ложок борошна, цукру, вівсяних пластівців та масла потрібно використати? Скористайся переліком інгредієнтів та таблицею «Співвідношення ваги і обсягу продуктів», добери необхідний обсяг продуктів, використовуючи у якості міри склянку або ложку.*) Завдання відповідає віку дитини (доступне), однозначне, точно вказує учню на діяльність, яку він має виконати;

- містить джерело інформації – перелік інгредієнтів та таблицю «Співвідношення ваги і обсягу продуктів».

Основні вимоги до джерела інформації:

- ефективність (містить інформацію, яка дозволяє виконати завдання при мінімальних затратах сил учня);

- містить інформацію, необхідну і достатню для виконання завдання.

Як правило, на одному джерелі інформації учителі складають декілька завдань, що дає можливість навчати дитину свідомо опрацьовувати короткий текст: перелічувати його, щоб знайти інформацію, необхідну для виконання завдання.

Компетентнісно-зорієнтоване завдання містить і вимоги до способу пред'явлення результатів (*Дай відповідь, доповнюючи речення числами, вкажи одиниці виміру (склянка, столова ложка або чайна ложка).*)

Для приготування вівсяного печива я візьму борошна, цукру, вівсяних пластівців тамасла.)

Приклад компетентнісно-зорієнтованого завдання з української мови

Завдання на перевірку комунікативної компетентності (письмова комунікація).

Через тиждень в нашому класі відбудеться свято «День бабусь». Напиши запрошення для своєї бабусі. В тексті використовуй слова

ввічливості, звертання, запиши назву свята, дату, час і місце проведення свята.

Стимул – моделювання життєвої ситуації (*Через тиждень в нашому класі буде проходити свято «День бабусь»*)

Формулювання задачі або завдання (*Напиши запрошення для своєї бабусі. В тексті використовуй слова ввічливості, звертання, запиши назву свята, дату, час і місце проведення свята.*).

Розглянуті вище завдання – компетентнісно-зорієнтовані. Увага вчителя під час створення завдань даного типу акцентується на результатах навчання, в якості яких розглядається не лише сума знань, умінь, навичок, а і здатність учня діяти в нових умовах з метою розв'язання життєво важливих проблем, тобто компетентність.

У сучасному світі саме компетентність стає новою одиницею виміру освіченості людини. Формування особистості, здатної знаходити правильні рішення не лише у конкретних навчальних та професійних, але і в життєвих ситуаціях, стає одним з головних завдань сучасної загальноосвітньої школи.

Список використаних джерел:

1. Державний стандарт початкової загальної освіти.
2. Хуторской А. В. Ключевые компетенции и образовательные стандарты // Интернет-журнал «Эйдос». – 2002. – 23 апреля. <http://eidos.ru/journal/2002/0423.htm>
3. Центр развития молодёжи, курс дистанционного обучения «Разработка компетентностно-ориентированных заданий по учебным предметам» http://www.cerm.ru/method_lab_temy/

Лесовець Н.М.

кандидат філологічних наук, доцент,

Луганський національний університет імені Тараса Шевченка

ДІЛОВИЙ ЕТИКЕТ ТА ПРОФЕСІЙНА КУЛЬТУРА СПІЛКУВАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ДЗУ

Актуальність наукового дослідження полягає в тому, що під час навчання у ВНЗ необхідно все більшу увагу приділяти вивченню норм та правил ділового етикету, застосовувати такі ситуативні вправи та завдання, які дають змогу розвивати навички ділового спілкування майбутніх фахівців у сфері документаційного забезпечення управління (далі ДЗУ).

Метою статті є обґрунтування необхідності формування професійної культури спілкування та дотримання ділового етикету майбутніх фахівців-документознавців.

Завдання дослідження – з'ясувати базові етикетні правила, необхідні для подальшої професійної діяльності фахівців у сфері ДЗУ.

Проблему ділового спілкування та дотримання норм та правил етикету вивчали такі вчені, як І. Афанасьєв [1], Ф. Кузін [3], О. Малюк [4], Ю. Палеха [5], Я. Радевич-Винницький [7], Ф. Хміль [9] та багато інших дослідників. Вони визначають діловий етикет та культуру спілкування як специфічну